

Sygnatura akt IV P 15/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

O., dnia 20 kwietnia 2021r.

Sąd Rejonowy (...) IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Gizewska-Rozmus

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2021r. (...) na posiedzeniu niejawnym (art. 148 (1) par. 1 kpc)

sprawy z powództwa A. O.

przeciwko (...) (...) Oddział (...) w O.

o odprawę

I zasądza od pozwanego- (...) (...) Oddziału (...) w O. na rzecz powoda- A. O. kwotę 28 839,30 (dwadzieścia osiem tysięcy osiemset trzydzieści dziewięć 30/100) zł tytułem odprawy emerytalnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 listopada 2020r. do dnia zapłaty,

II w pozostałym zakresie oddala powództwo,

III nie obciąża powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego,

IV wyrokowi w zakresie punktu pierwszego nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4806,55 zł.

SSR Grażyna Gizewska-Rozmus

Sygn. akt IV P 15/21

UZASADNIENIE

Powód A. O. wystąpił z pozwem przeciwko (...) (...) Oddziałowi (...) w O., domagając się zasądzenia na swoją rzecz odprawy emerytalnej w kwocie 28.981,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2020 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Podał, że w dniu 30 listopada 1998 roku przeszedł na emeryturę wojskową. Pobierając emeryturę wojskową był zatrudniony ostatnio w (...) (...) Oddziale (...) w O., na stanowisku starszego inspektora do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, w ostatnim okresie, tj. od dnia 1 lipca 2011 r. do dnia 31 października 2020 r. w pełnym wymiarze czasu pracy.

Prawo do odprawy wynika, zdaniem powoda, z art.48 ust.1 i 3 w zw. z art.37 ust.3 i 4 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) (...). Według powoda spełnił wszelkie przesłanki do otrzymania odprawy emerytalnej.

Pozwany (...) (...) Oddział (...) w O., domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu. Podniósł, iż powód w momencie zakończenia stosunku zawodowej służby wojskowej przeszedł na emeryturę, a zatem będąc emerytowanym żołnierzem zawodowym, posiada status emeryta. Pozwany, powołując się na art. 92¹§.1 k.p., podniósł, iż przepis ten wskazuje literalnie na konieczność spełnienia przez pracownika warunków uprawniających do emerytury oraz ustanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę, jako przesłanki warunkującej przyznania odprawy pieniężnej. W ocenie pozwanego powód nie rozwiązał umowy o pracę, aby przejść na emeryturę, gdyż jest emerytem wojskowym od wielu lat, a żaden przepis w tym powołany powyżej nie wskazuje, iż pracownik musi posiadać prawo do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Zawodową służbę wojskową powód pełnił od 15 września 1972 r. do 30 listopada 1998 r. Po ponad 26 latach powód odszedł ze służby wojskowej i przeszedł na emeryturę wojskową.

(okoliczność niesporna, nadto: opis przebiegu służby k. 1, świadectwo pracy k.7 - akta osobowe cz. A; oświadczenie powoda k.5 akta osobowe cz. B)

Od dnia 1 grudnia 1998 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. oraz w okresie od 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 marca 1999 r. powód zatrudniony był w (...) nr (...) w O. na stanowisku referenta. Następnie od dnia 1 kwietnia 1999 r. do dnia 31 grudnia 1999 r. powód zatrudniony był w Zarządzie Wojewódzkim (...) Komitetu Pomocy (...) w O. na stanowisku starszego inspektora BHP. W okresie od dnia 17 maja 1999 r. do 30 czerwca 2011 r. powód zajmował stanowisko starszego inspektora BHP, specjalisty BHP, inspektora BHP w (...) Nr (...) w O..

(okoliczność niesporna, nadto dowód: świadectwo pracy k.8-13 akt osobowych cz. A)

Następnie powód od dnia 1 czerwca 2011 r. do dnia 31 października 2020 r. pracował jako starszy inspektor BHP w (...) (...) Oddziale (...) w O. (w okresie od 01.06.2011r. do 30.06.2011r. na pół etatu).

(okoliczność niesporna, nadto dowód: świadectwo pracy k. 2-3 akt osobowych cz. C)

W dniu 15 września 2017 r. powodowi minęło 45 lat pracy, w związku z czym otrzymał nagrodę jubileuszową w wysokości 500% wynagrodzenia.

(okoliczność niesporna, nadto dowód: akta osobowe - pismo k.79 część B)

W dniu 21 października 2020 roku powód zwrócił się do pozwanego o rozwiązanie umowy na zasadzie porozumienia stron, ze skutkiem na dzień 31 października 2020r. w związku z przejściem na emeryturę. Pozwany na powyższe wyraził zgodę.

(dowód: akta osobowe - pismo k.1 oraz k.5 część C)

W dniu 8 czerwca 1998 roku zawarty został Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) (...), obowiązujący między innymi u pozwanego. Art. 48ust.1 ww. Układu stanowił, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość była zależna od stażu pracy. Odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia przysługiwała po 35 latach pracy.

(okoliczność niesporna, nadto: regulamin k. 33-56 oraz regulamin dostępny na stronie (...))

Powód w czasie zatrudnienia u pozwanego pobierał emeryturę wojskową. Pobieranie emerytury wojskowej powód kontynuował po ustaniu zatrudnienia u pozwanego.

(okoliczności niesporne, nadto oświadczenie powoda k. 5 akt osobowych cz. B)

Pismem z dnia 21 października 2020 roku powód zwrócił się o wypłacenie odprawy emerytalnej. Pozwany powołując się na pismo Szefa Finansów (...) Nr (...) z dnia 26 września 2018 r. zawierające stanowisko w sprawie ewentualnych wypłat odpraw poinformował powoda, iż w kwestii odprawy emerytalnej dla pracownika - emeryta wojskowego sprawa powinna zostać rozpoznana przez sąd i może zostać wypłacona po uzyskaniu prawomocnego wyroku sądu.

(dowód: pismo z dnia 21.10.2020 r. k. 9, pismo z dnia 09.11.2020 k. 10)

Wynagrodzenie powoda wynosiło 4.806,55 zł.

(dowód: zaświadczenie k.26)

Decyzją z dnia 14 grudnia 2020 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznano powodowi emeryturę z FUS.

(dowód: decyzja ZUS k. 60)

Ustalony stan faktyczny wynikał z dokumentów i nie był sporny.

Sąd zważył, co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód dochodził odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ ustawy kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974 roku oraz w oparciu o przepis art.48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) (...). Zgodnie z przywołaną normą wewnętrznego aktu prawa pracy pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości zależnej od stażu pracy. Do okresu pracy uprawniającego do odprawy wliczeniu podlegały wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania czynnej służby wojskowej, służby w organach bezpieczeństwa publicznego, inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegały wliczeniu do okresu pracy, od którego zależały uprawnienia pracownicze. Staż pracy powoda obliczony w ww. sposób wynosił ponad 45 lat, co dawało prawo do maksymalnej odprawy, w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia. (art.48ust.3 w zw. z art.37ust.3 i 4 układu).

Nie budziło wątpliwości, że powód, przed zatrudnieniem u pozwanego, otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby, przewidzianą w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Uzasadnionym jest zatem odniesienie się w pierwszej kolejności do charakteru tejże odprawy.

Stanowisko w tym zakresie zajął Sąd Najwyższy, a Sąd Rejonowy w całości je podziela. W wyroku z dnia 09 grudnia 2015 roku (I PK 1/15, Rad.Pr. 2016 nr 2, str. 188) Sąd Najwyższy wskazał, iż „ (1) żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.) w związku z art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2004 r., nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92[1] § 1 KP. W konsekwencji otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 KP - prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika. (2) Otrzymanie przez żołnierza zawodowego zwolnionego ze służby wojskowej odprawy przewidzianej w art. 17 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (t.j. Dz.U. z 2012 r. Nr 76, poz. 693 ze zm.) w związku z art. 84 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz.U. z 1997 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.), nie pozbawia go prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi w związku z przejściem na emeryturę (art. 92¹ KP)”. W uzasadnieniu cytowanego wyroku podano dodatkowo, iż „z przepisu tego, odczytywanego w powiązaniu z art. 75-79 i art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych jasno wynika, że odprawa ta przysługiwała niezależnie od przyczyn zwolnienia ze służby (mogła być również przyznana w obniżonej wysokości w przypadku zwolnienia ze służby wskutek utraty stopnia wojskowego albo skazania na karę pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) - art. 17 ust. 6 zdanie drugie ustawy o uposażeniu żołnierzy, a jej wysokość uzależniona była przede wszystkim od długości okresu służby (wysługi). Świadczenie to miało zatem charakter gratyfikacji za odbytą służbę, a nie rekompensaty za utratę zatrudnienia wykonywanego w ramach stosunku służby w związku z nabyciem uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego. Trudno również przyjąć, że przedmiotowa odprawa zmieniała

swój charakter i funkcję w zależności od tego, czy po zwolnieniu ze służby wojskowej żołnierz zawodowy nabywał uprawnienia emerytalne i z nich korzystał.”

Powołany pogląd powtarza w zasadzie wcześniejszą tezę, wyrażoną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1989 roku (III PZP 52/88) zgodnie z którą urzędnikowi państwowemu przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przysługuje jednorazowa odprawa przewidziana w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214 ze zm.) także wtedy, gdy przed podjęciem pracy w urzędzie państwowym otrzymał odprawę z tytułu zwolnienia z wojskowej służby zawodowej (OSNC 1989/12/190). Sąd Najwyższy już wtedy, słusznie zwrócił uwagę na odmienny charakter i cel jakiego służy odprawa emerytalna i odprawa w związku ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej.

Podsumowując tę część rozważań podkreślić należy, iż odprawa przyznawana w związku z zakończeniem służby wojskowej (nawet jeżeli jej zakończenie wiązało się z nabyciem uprawnień emerytalnych), nie jest w istocie odprawą emerytalną tożsamą z przewidzianą w art. 92[1] § 1 KP i Regulaminie obowiązującym u pracodawcy. W związku z tym, powód mógł nabyć prawo do odprawy emerytalnej przy spełnieniu przesłanek przewidzianych w art. 92¹ § 1 kp.

Przeszkodą do nabycia odprawy emerytalnej nie mogło być to, że powód po zakończeniu zatrudnienia u pozwanego nadal pobierał emeryturę wojskową, nie zaś emeryturę z powszechnego systemu ubezpieczeń. Uzasadniając uchwałę z 31 maja 1989 r. (III PZP 52/88) Sąd Najwyższy stwierdził wprawdzie, że „warunek przejścia z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką zostanie spełniony jedynie wówczas, gdy urzędnik państwowy przejdzie na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.)”. Zważyć jednak trzeba, że Sąd Najwyższy w przywołanej uchwale nie zajmował się bezpośrednio tą kwestią, a przytoczony pogląd został wyrażony niejako przy okazji. W późniejszym orzecznictwie (wyrok z 11 października 2007r. III PK 40/07, wyrok z 4 grudnia 2013r. II UK 223/13) Sąd Najwyższy zdecydowanie nie podzielił zapatrywania wyrażonego w uchwale z 31 maja 1989r. Zgodzić należy się z poglądem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015r. I PK 1/15, że art.92¹§1kp nie uzależnia prawa do odprawy od przejścia na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak czynił to wprost art. 39 kp w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2004 r., a wyklądnia, iż odprawa przysługuje tylko przy przejściu na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę co prawda przewidzianą w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych (art. 29 ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych; t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 965 ze zm.), jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury wojskowej wybrał to ostatnie świadczenie, jako korzystniejsze.

Przeszkodą w nabyciu prawa do odprawy emerytalnej nie mogło być także to, że powód w trakcie trwania stosunku pracy miał już nabyte uprawnienia emerytalne i w związku z tym po zakończeniu pracy nie stał się emerytem uprawnionym do odprawy. W tym zakresie należy wskazać na ugruntowane, odmienne stanowisko judykatury. Przykładowo, w wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 listopada 2012 roku (III APa 12/12) słusznie wskazano „ Decydujące znaczenie dla nabycia prawa do odprawy emerytalnej ma zatem przejście na emeryturę połączone z definitywnym ustaniem stosunku pracy, czyli zmiana pracowniczego statusu prawnego na status emeryta przez pracownika, który w związku z ustaniem stosunku pracy korzysta z uzyskanych uprawnień emerytalnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2010 r. sygn. akt II PK 239/09 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2000 r., sygn. akt I PKN 700/99, OSNAPiUS 2001 Nr 15, poz. 486)

Zauważyć należy także, że powołany przepis art. 92¹ kp nie wyklucza istnienia przedmiotowego związku w przypadkach, w których nabycie uprawnień emerytalnych lub rentowych poprzedza ustanie stosunku pracy. Ani bowiem nabycie przez pracownika prawa do emerytury, ani przyznanie świadczenia czy jego wypłata nie stanowią

zdarzeń powodujących ustanie zatrudnienia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2007 r. sygn. akt III PK 40/07 LEX nr 338805). Nabycie zatem uprawnień emerytalnych nie tylko może następować po dacie ustania stosunku pracy ale także może je poprzedzać. Pracownik pobierający emeryturę w czasie nieprzerwanie trwającego stosunku pracy przechodzi więc na emeryturę dopiero po ustaniu tego zatrudnienia. Zauważyć w tym miejscu należy, że status emeryta nie dyskwalifikuje z prawa do podjęcia ponownego zatrudnienia u tego samego, czy też innego pracodawcy. Zatem okoliczność ta nie może pozbawiać prawa do odprawy emerytalnej.

W ocenie Sądu taka sytuacja miała miejsce w niniejszym postępowaniu. To, że powód przed nawiązaniem stosunku pracy nabył uprawnienia emerytalne nie oznacza, że wykluczone jest jego prawo do odprawy emerytalnej w związku z zakończeniem stosunku pracy i nabyciem statusu emeryta. Spełnione zostały zatem przesłanki z art. 92¹ par. 1 kodeksu pracy, które przewidują kiedy pracownikowi przysługuje prawo do odprawy emerytalnej, a także z art. 48 ust. 1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) (...) obowiązującego u pracodawcy. Reasumując, stanowisko strony powodowej należało uznać za słuszne i uzasadniające dochodzone roszczenie. W związku z powyższym, na podstawie art. 92¹ §1 kodeksu pracy z dnia 26 czerwca 1974 roku w zw. z art. 48 ust. 1 Układu orzeczono jak w punkcie I wyroku zasądzając odprawę, stanowiącą równowartość 6 miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Mając na uwadze powyższe Sąd w pkt II wyroku oddalił powództwo w pozostałym zakresie, albowiem zgodnie z zaświadczeniem przedłożonym przez pracodawcę, którego wiarygodność nie była podważana, wynagrodzenie Powoda liczone jak ekwiwalent za urlop wyniosło miesięcznie 4.806,55 zł, a zatem sześciomiesięczną odprawę należało obliczyć na podstawie w/w zaświadczenia.

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono zgodnie z żądaniem, od następnego dnia od ustania stosunku pracy, czyli 1 listopada 2020r. Roszczenie o odprawę emerytalną związane jest z rozwiązaniem stosunku pracy. Staje się ono zatem wymagalne w tej dacie (por. wyrok SN z 9.04.1998r. I PKN 509/97).

O kosztach procesu orzeczono w pkt III wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. Powód przegrał sprawę tylko w nieznaczącej części, a co do zasady powództwo zostało uwzględnione.

W punkcie IV wyroku orzeczono o rygorze natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

SSR Grażyna Giżewska-Rozmus